

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 maja 2016 r.

Pozycja 391

POSTANOWIENIE z dnia 28 stycznia 2016 r. Sygn. akt Ts 150/15

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Andrzej Rzepliński,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej A.Sz. w sprawie zgodności:

- 1) art. 694³ § 1 i 2 ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2014.101, ze zm.) z art. 2, art. 45 ust. 1, art. 51 ust. 2 i 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) art. 694³ § 1 i 2 ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2014.101, ze zm.) w zw. z art. 168 w zw. z art. 166 § 1 i 2 oraz art. 201 § 1 i art. 205 ustawy z 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U.2013.1030, ze zm.) z art. 32 ust. 1 w zw. z art. 2 Konstytucji,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

1. W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 15 kwietnia 2015 r. (data nadania) A.Sz. (dalej: skarżąca) zakwestionowała zgodność: po pierwsze, art. 694³ § 1 i 2 ustawy z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U.2014.101, ze zm.; dalej k.p.c.) z art. 2, art. 45 ust. 1, art. 51 ust. 2 i 4 Konstytucji, po drugie, art. 694³ § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 168 w zw. z art. 166 § 1 i 2 oraz art. 201 § 1 i art. 205 ustawy z 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U.2013.1030, ze zm.; dalej: k.s.h.) z art. 32 ust. 1 w zw. z art. 2 Konstytucji.

2. Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującą sprawą. Skarżąca złożyła rezygnację z funkcji prokurenta w spółce z o.o. w K. Spółka nie złożyła wniosku do Krajowego Rejestru Sądowego o wykreślenie danych skarżącej, w związku z czym skarżąca sama złożyła taki wniosek. Postanowieniem z maja 2013 r. referendarz w Sądzie Rejonowym K. (dalej: Sąd Rejonowy w K.) oddalił wniosek skarżącej. Po wniesieniu skargi na orzeczenie referendarza Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z września 2014 r. oddalił wniosek skarżącej. Skarżąca złożyła apelację od powyższego postanowienia, którą Sąd Okręgowy w K. (dalej: Sąd Okręgowy w K.) oddalił postanowieniem z grudnia 2014 r.

Zgodnie ze stanowiskiem referendarza i sądów orzekających w sprawie skarżącej nie miała ona legitymacji do złożenia wniosku do Krajowego Rejestru Sądowego.

3. Skarżąca podkreśla, że postanowienie Sądu Okręgowego w K. z grudnia 2014 r. naruszyło jej prawo do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji), ponieważ odmówiono jej legitymacji do złożenia wniosku o usunięcie danych ujawnionych w rejestrze (wykreślenie z rejestru), pomimo tego, że są to jej dane osobowe. Skarżąca postawiła również zarzut naruszenia prawa do ochrony informacji o sobie (art. 51 ust. 2 i 4 Konstytucji), ponieważ zakwestionowane przepisy nie pozwalają jej na doprowadzenie do usunięcia nieprawdziwych, nieaktualnych lub niepełnych informacji, które jej bezpośrednio dotyczą. Zdaniem skarżącej naruszone zostało także „prawo równości wobec prawa” (art. 32 ust. 1 Konstytucji), gdyż prokurenci i członkowie zarządu są legitymowani do składania wniosków do Krajowego Rejestru Sądowego, ale po utracie tych funkcji – mimo że ciągle figurują w rejestrze – nie mają już tego prawa. Skarżąca podkreśla, że jednakowe traktowanie wymienionych podmiotów w zakresie legitymacji do złożenia wniosku o wykreślenie jest uzasadnione przez sam „fakt bycia wpisanym do rejestru i figurowania w nim”. Poza tym, w przekonaniu skarżącej, obowiązujące prawo uprzywilejowuje w tym względzie spółki kosztem osób fizycznych, których te dane dotyczą. W ocenie skarżącej przesądza to także o naruszeniu art. 2 Konstytucji. Z zasady wyrażonej w tym przepisie Konstytucji wywodzi się bowiem – jak podkreśliła skarżąca – zasada ochrony sądowej, wolności i równości obywateli wobec prawa.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Na podstawie art. 138 w zw. z art. 139 ustawy z 25 czerwca 2015 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.1064, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 2015 r.) z dniem 30 sierpnia 2015 r. utraciła moc ustawa z 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym (Dz.U.102.643, ze zm.; dalej: ustawa o TK z 1997 r.). Zgodnie z art. 134 pkt 1 ustawy o TK z 2015 r. w sprawach wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie na etapie wstępnego rozpoznania skargi konstytucyjnej stosuje się przepisy dotychczasowe, tzn. przepisy ustawy o TK z 1997 r. Rozpatrywana skarga konstytucyjna została wniesiona przed dniem wejścia w życie ustawy o TK z 2015 r., dlatego do jej wstępnej kontroli zastosowanie mają przepisy ustawy o TK z 1997 r.

2. Zgodnie z art. 36 ust. 1 w zw. z art. 49 ustawy o TK z 1997 r. skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Wstępne rozpoznanie skarg konstytucyjnych służy wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygania. Skarga konstytucyjna jest bowiem szczególnym środkiem ochrony wolności lub praw. Musi ona spełniać przesłanki dopuszczalności, które zostały uregulowane w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowane w art. 46-48 ustawy o TK z 1997 r. Stosownie do przywołanych regulacji skarga powinna spełniać warunki określone dla pisma procesowego, a ponadto zawierać: dokładne określenie ustawy lub innego aktu normatywnego, na podstawie którego sąd lub organ administracji publicznej orzekł ostatecznie o wolnościach lub prawach albo o obowiązkach określonych w Konstytucji i odnośnie do którego skarżący domaga się stwierdzenia niezgodności z Konstytucją; wskazanie, jakie konstytucyjne wolności lub prawa i w jaki sposób – zdaniem skarżącego – zostały naruszone; uzasadnienie stawianych zarzutów wraz z dokładnym opisem stanu faktycznego. Zarzuty sformułowane w skardze muszą uprawdopodobniać niekonstytucyjność kwestionowanej regulacji, co oznacza, że skarżący musi wywieść z zaskarżonych przepisów określoną normę, podać właściwe wzorce konstytucyjne zawierające prawa podmiotowe przysługujące osobom fizycznym lub prawnym i – przez porównanie treści wynikających z obu regulacji –

wykazać ich wzajemną niezgodność. Jeżeli przyczyną naruszenia konstytucyjnych praw skarżącego nie jest akt stanowienia prawa, lecz akt jego stosowania, to merytoryczne rozpoznanie skargi jest niedopuszczalne.

3. Trybunał stwierdza, że skarżąca nie uprawdopodobniła naruszenia wolności i praw konstytucyjnych przez zaskarżone przepisy.

3.1. W świetle zakwestionowanego przez skarżącą art. 694³ § 1 k.p.c. legitymacja do złożenia wniosku o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego przysługuje podmiotowi podlegającemu wpisowi. Zgodnie z zaskarżonymi przepisami k.s.h. takim podmiotem jest w sprawie skarżącej spółka, za którą działają osoby uprawnione do jej reprezentacji.

W myśl art. 22 ustawy z 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz.U.2015.1142, ze zm.; dalej: ustawa o KRS) wniosek o wpis do rejestru powinien być złożony nie później niż w terminie 7 dni od dnia zdarzenia uzasadniającego dokonanie wpisu. Art. 24 ustawy o KRS reguluje postępowanie przymuszające do wykonania tego obowiązku, w którym sąd może nałożyć grzywnę przewidzianą w przepisach k.p.c. o egzekucji świadczeń niepieniężnych. Ponadto, w przypadkach uzasadnionych bezpieczeństwem obrotu, art. 24 ust. 6 ustawy o KRS stanowi podstawę do dokonania przez sąd rejestrowy z urzędu wykreślenia danych niezgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy lub wpisu danych odpowiadających temu stanowi, jeżeli dokumenty, na podstawie których dokonano wpisu lub wykreślenia, znajdują się w aktach rejestrowych, a dane te są istotne. Odpowiednikiem tego przepisu był art. 24 ust. 4 ustawy o KRS w brzmieniu obowiązującym do dnia wejścia w życie ustawy z 28 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.2014.1924). Zgodnie z jego treścią w szczególności uzasadnionych przypadkach sąd rejestrowy mógł dokonać z urzędu wpisu danych odpowiadających rzeczywistemu stanowi rzeczy, o ile dokumenty będące podstawą wpisu znajdują się w aktach rejestrowych, a dane te są istotne.

3.2. Trybunał podkreśla, że zakwestionowane przez skarżącą przepisy powinny podlegać kontroli zgodności z Konstytucją w kontekście całej normy prawnej regulującej wpis do Krajowego Rejestru Sądowego. Sąd Rejonowy w K. stwierdził, że skarżąca skutecznie złożyła rezygnację z funkcji prokurenta i prokura wygasła, a spółka nie posiada zarządu. Sąd Okręgowy w K., wprowadzając utrzymał w mocy postanowienie sądu pierwszej instancji oddalające wniosek skarżącej, wyraźnie jednak zaznaczył, że „[j]eśli Sąd Rejonowy twierdzi, że w aktach sprawy znajdują się dokumenty, z których wynika, że doszło do wygaśnięcia prokury udzielonej A.Sz., a spółka nie ma organu, który można przymusić do złożenia wniosku o wykreślenie prokury z rejestru, to zachodzi konieczność wszczęcia z urzędu postępowania z art. 24 ust. 4 ustawy o KRS”. Z powyższego wynika, że w sprawie skarżącej powinien mieć zastosowanie art. 24 ust. 4 ustawy o KRS w poprzednio obowiązującym brzmieniu. Na podstawie tego przepisu sąd mógł z urzędu wykreślić skarżącą z rejestru. Niezastosowanie tego przepisu przez Sąd Rejonowy w K. – pomimo wytycznych zawartych w postanowieniu Sądu Okręgowego w K. – przenosi problem na płaszczyznę stosowania prawa. Do kompetencji Trybunału należy zaś ocena hierarchicznej zgodności norma prawnych, a nie aktów stosowania prawa, nawet jeśli te prowadziłyby do niekonstytucyjnego skutku (zob. postanowienie TK z 2 grudnia 2010 r., SK 11/10, OTK ZU nr 10/A/2010, poz. 131). Skoro mogło w sprawie skarżącej dojść do wykreślenia jej nazwiska z rejestru na podstawie art. 24 ust. 4 ustawy o KRS w brzmieniu poprzednio obowiązującym, to naruszenie wskazanych przez skarżącą praw i wolności konstytucyjnych nie wynika z treści przepisów regulujących procedurę dokonywania wpisu w Krajowym

Rejestrze Sądowym, lecz z niezastosowania art. 24 ust. 4 ustawy o KRS w brzmieniu poprzednio obowiązującym przez sąd, a kontrola stosowania prawa poza kognicją Trybunału.

3.3. Odnosząc się do przywołanych w skardze wzorców kontroli konstytucyjności, Trybunał stwierdza, że art. 2 Konstytucji nie może być traktowany jako ogólny i zastępczy – względem przepisów wyrażających bezpośrednio prawa i wolności konstytucyjne – wzorzec kontroli (zob. postanowienia TK z 23 stycznia 2002 r., Ts 105/00, OTK ZU nr 1/B/2002, poz. 60 oraz z 23 stycznia 2002 r., SK 13/01, OTK ZU nr 1/A/2002, poz. 9). Z kolei wyrażona w art. 32 Konstytucji zasada równości jest adresowaną do organów państwa dyrektywą. Określa ona sytuację prawną jednostki dopiero wspólnie z inną normą prawną (zob. postanowienia TK z: 24 października 2001 r., SK 10/01, OTK ZU nr 7/2001, poz. 225; 26 listopada 2009 r., SK 7/08, OTK ZU nr 10/A/2009, poz. 161). W związku z powyższym w sprawie skarżącej ani art. 2, ani art. 32 ust. 1 nie stanowią samodzielnych wzorców kontroli konstytucyjności.

4. Mając powyższe na względzie, Trybunał Konstytucyjny – na podstawie art. 79 ust. 1 Konstytucji w zw. z art. 39 ust. 1 pkt 1 ustawy o TK z 1997 r. – postanowił jak w sentencji.